

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 13.08.2024, klo 17:00 - 20:27

Paikka Rykmentinpuisto, kokoustila Everstiluutnantti, Rykmentintie 48

Käsitellyt asiat

§ 74 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 75 **Pöytäkirjan tarkastus**

§ 76 **Puolivuosisiraportointi 2024, tekninen lautakunta**

§ 77 **Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma 2025 - 2027, lausunto**

§ 78 **Taiteen ja kulttuurin tilat, Hyökkälä, hankesuunitelman hyväksyminen**

§ 79 **Lahelan kampuksen kustannusten hallinnan ja tehokkaamman toteutuksen sekä kunnan investointien kokonaisuuden tarkastelu ja tuominen valtuustolle, aloite**

§ 80 **Viranhaltijoiden päätökset**

§ 81 **Ilmoitusasiat**

§ 82 **Muut asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Marjut Kylliäinen, puheenjohtaja
Pia Laamanen
Ari Loponen
Juha Partanen
Ilari Roihuvuo
Kirsti Ruislehto
Risto Rämö
Raimo Stenvall
Jorma Sulander
Cecilia Veikkolainen

Muut saapuvilla olleet

Timo Havukunnas, hallintopalvelusihteeri, sihteeri
Eikka Hiiros, nuorisovaltuuston edustaja
Kalle Ikkela, pormestari, poistui 20:22
Petri Juhola, yhdyskuntatekniikan päällikkö
Antti Kellokumpu, rakennuttajainsinööri, poistui 18:13
Jukka-Matti Laakso, liikenneinsinööri
Kai Lange, tilapalvelupäällikkö
Riitta Laurila, suunnitteluarkkitehti, poistui 19:44
Arto Lindberg, apulaispormestari
Jyri Olkkonen, projektitoimiston päällikkö, poistui 20:18
Kari Ora, talousjohtaja, poistui 17:06
Juuso Pulska, nuorisovaltuuston edustaja, saapui 17:20
Sanna Senelius-Piiparinen, taloussuunnittelupäällikkö, poistui 18:05
Reijo Siltala, kansliapäällikkö
Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja
Anna Yltävä, apulaispormestari

Poissa

Janne Hermunen
Teresa Hellgren
Kirsi Korpaeus

Allekirjoitukset

Marjut Kylliäinen
Puheenjohtaja

Timo Havukunnas
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Tuusulan asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kirsti Ruislehto

Risto Rämö

Pöytäkirjan nähtävänäolo
Julkaistu yleisessä tietoverkossa 19.8.2024

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 74

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan läsnäolijat.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 75

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Risto Rämö ja Kirsti Ruislehto.

Päätös

Valittiin tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Risto Rämö ja Kirsti Ruislehto.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tekninen lautakunta, § 46, 23.04.2024
Kunnanhallitus, § 176, 06.05.2024
Tekninen lautakunta, § 76, 13.08.2024

§ 76

Puolivuosiraportointi 2024, tekninen lautakunta

TUUDno-2024-406

Tekninen lautakunta, 23.04.2024, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:
Aki Kohonen
aki.kohonen@tuusula.fi
Talouspäällikkö

Liitteet

- 1 KY Vuositavoitteiden seurantaraportti-2024-04-04, TL 23.4.2024
- 2 1 OVK (01-03_2024) Investointien seuranta_KY_final. TL 23.4.2024
- 3 1 OVK (01-03_2024) TL 23.4.2024_final, TL 23.4.2024

Valtioneuvosto on antanut kuntalain nojalla asetukset kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamisesta (524/2021) sekä annetun asetuksen 12 ja 13 §:ssä on säännökset kunnan neljännes- ja puolivuosisikatsausten sisällöstä ja niiden laadinnassa noudatettavista tilinpäätösperiaatteista. Neljännesvuosisikatsauksessa on esitettävä toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä kuvataan keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin. Toimialueet raportoivat tavoitteistaan ja taloudestaan palvelualueetasolla, jolta osin seuranta viedään kunnanhallitukseen ja valtuustoon tiedoksi. Palveluyksikkötasolla seuranta tapahtuu lautakunnissa.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelualueet ja -yksiköt ovat:

Yhdyskuntatekniikka

- Kunnallistekniikan suunnittelu
- Kunnallistekniikan rakentaminen
- Kunnossapito
- Viheralueet
- Liikenne

Tilapalvelut

- Kiinteistöjohtaminen
- Rakennuttaminen
- Kiinteistöjen ylläpito
- Puhtauspalvelut

Käyttötalous

Teknisen lautakunnan vuoden 2024 talousarviossa toimintatuotoiksi on vahvistettu 27 624 864 euroa ja valmistus omaan käyttöön 100 000 euroa. Toimintakuluihin on vuodelle 2024 varattu -28 071 982 euroa. Käyttösuunnitelman mukainen toimintakate (sisältäen valmistuksen omaan käyttöön) on -347 118 euroa. Toimintatuotoista on toteutunut 6,5 milj. euroa (23,7 %). Tuotot koostuvat pääosin 4,8 milj. euron sisäisistä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

ja 0,8 milj. euron ulkoisista vuokratuotoista sekä puhtauspalvelujen 0,8 milj. euron siivoustuotoista. Toimintakuluista on toteutunut -9,0 milj. euroa (32,2 %). Merkittävimmät kuluerät ovat pääosin rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen -2,0 milj. euron, henkilöstökulujen -1,4 milj. euron, lämmityksen -1,2 milj. euron ja HSL:n kuntaosuuden -1,1 milj. euron sekä kiinteistöpalvelujen -0,8 milj. euron ja sähkön -0,7 milj. euron toteumat. Sitova toimintakate on toteutunut -2,5 milj. euroa (559,9 %). Teknisen lautakunnan toimintatuotoissa ei ole merkittäviä kauden poikkeamia toimintatuotoissa, mutta toimintakulujen merkittävimmät poikkeamat ovat pääosin mm. rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluissa sekä henkilöstökuluissa. Poikkeamia selittää pääosin se, että 01-03/2024 raportoinnin pohjatietoina käytetään maaliskuun keskeneräisen kauden lukuja, joten kauden toteumia ja talousarviota ei voida suoraan verrata toisiinsa.

Teknisen lautakunnan toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Teknisen lautakunnan toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 1,5 milj. euroa talousarviota suurempina. Ylitystä selittää pääosin yhdyskuntatekniikan palvelujen ostojen katujen kunnossapidon rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen arvioitu toteutuminen n. 1,0 milj. euroa talousarviota suurempina. Ylitystä selittää lumisen talven auroskulut ja helmikuun liukkaiden keliä aiheuttamat liukkaudentorjuntakulut ja ennakkoiden, kun on ajettu runsaasti hiekkaa, niin hiekoitushiekan tavanomaista suuremmat poistokulut. Lisäksi tilapalvelujen aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmän ennustetaan toteutuvan n. 0,5 m€ talousarviota suurempina. Ylitystä selittää pääosin kiinteistöjen hoidon lämmityksen ja sähkön arvioitu toteutuminen n. 0,5 milj. euroa talousarviota suurempina. Ylitys johtuu mm. sähkön hinnannoususta.

Teknisen lautakunnan valtuuston nähden sitovan toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 1,5 milj. euroa talousarviota heikompana.

Investoinnit

Kasvun ja ympäristön toimialueen investoinnit toteutuivat tammi-maaliskuun tilanteessa kasvun ja ympäristön toimialueen osalta 10,4 milj. euroa. Tammi-maaliskuun toteumat on otettu lautakuntien aikataulujen vuoksi avoimesta maaliskuun kirjauskaudesta, joten investointien maaliskuun lopulliset luvut voivat vielä muuttua. Kasvun ja ympäristön toimialueelle on lisätty lisämäärärahoja rakennusten osalta 0,525 milj. euroa Monion käytönaikaisille muutostöille. Koko toimialueen investointien ennustetaan toteutuvan 70,4 milj. euroa, ylittäen muutetun talousarvion n. 0,25 milj. euroa.

Investointien lisämäärärahaesitykset (yht. 20 000 euroa) 01-03/2024 raportoinnin yhteydessä:

- Tarvitaan GPS/GNSS -mittalaite, koska vanha laite ei anna enää luotettavaa tietoa. Hinta-arvio on n. 20 000 euroa. Haetaan yhdyskuntatekniikan palvelualueen kunnallistekniikan suunnittelun palveluyksikköön 20 000 euroa lisämäärärahaa mittalaitteen hankkimiselle 01-03/2024 neljännesvuosiraportoinnin yhteydessä.

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja

Tekninen lautakunta päättää

- hyväksyä teknisen lautakunnan alaisen toiminnan tammi-maaliskuun neljännesvuosiraportin seurannan palveluyksikkötasolla.
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi teknisen lautakunnan alaisen toiminnan tammi-maaliskuun neljännesvuosiraportin.
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi esityksen lisämäärärahaksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 06.05.2024, § 176

Valmistelijat / lisätiedot:

Aki Kohonen
aki.kohonen@tuusula.fi
Talouspäällikkö

Liitteet

- 1 1 OVK (01-03 2024) TL 23.4.2024, khall 6.5.2024
- 2 1 OVK (01-03 2024) Investointien seuranta, khall 6.5.2024
- 3 KY Vuositavoitteiden seurantaraportti, khall 6.5.2024

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä teknisen lautakunnan alaisen toiminnan neljännesvuosiraportin ajalta 1.1.-31.3.2024.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta, 13.08.2024, § 76

Valmistelija / lisätiedot:

Sanna Senelius-Piiparinen
sanna.senelius-piiparinen@tuusula.fi
taloussuunnittelupäällikkö

Liitteet

- 1 TL Kesäkuun puolivuosisraportti 2024, TL 13.8.2024
- 2 Lisämäärärahan esitykset, tekninen lautakunta puolivuosisraportointi 2024, TL 13.8.2024
- 3 Kasvun ja ympäristön vuositavoitteiden seurantaraportti, TL 13.8.2024

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Puolivuosisraportti tammi - kesäkuu 2024

Valtioneuvosto on antanut kuntalain nojalla asetukset kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamisesta (524/2021) sekä annetun asetuksen 12 ja 13 §:ssä on säännökset kunnan neljännes- ja puolivuosisikatsausten sisällöstä ja niiden laidinnassa noudatettavista tilinpäätösperiaatteista. Neljännesvuosisikatsauksessa on esitettävä toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä kuvataan keskeiset tekijät, joiden ennakoitaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin. Toimialueet raportoivat tavoitteistaan ja taloudestaan palvelualueetasolla, jolta osin seuranta viedään kunnanhallitukseen ja valtuustoon tiedoksi. Palveluuyksikkötasolla seuranta tapahtuu lautakunnissa.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelualueet ja -yksiköt ovat:

Yhdyskuntatekniikka

- Kunnallistekniikan suunnittelu
- Kunnallistekniikan rakentaminen
- Kunnossapito
- Viheralueet
- Liikenne

Tilapalvelut

- Kiinteistöjohtaminen
- Rakennuttaminen
- Kiinteistöjen ylläpito
- Puhtauspalvelut

Käyttötalous

Teknisen lautakunnan vuoden 2024 talousarviossa toimintatuotoiksi on vahvistettu 27 624 864 euroa ja valmistus omaan käyttöön 100 000 euroa. Toimintakuluihin on vuodelle 2024 varattu -28 071 982 euroa. Käyttösuunnitelman mukainen toimintakate (sisältäen valmistuksen omaan käyttöön) on -347 118 euroa. Toimintatuotoista toteutui 15,6 milj. euroa (56,7 %). Tuotot koostuivat pääosin 11,3 milj. euron sisäisistä ja 2,0 milj. euron ulkoisista vuokratuotoista, puhtauspalvelujen 1,9 milj. euron siivoustuotoista. Toimintakuluista toteutui -16,5 milj. euroa (58,8 %). Merkittävimmät kuluerät olivat pääosin rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen -3,1 milj. euron, henkilöstökulujen -3,0 milj. euron, HSL:n kuntaosuuden -2,2 milj. euron, lämmityksen -1,9 milj. euron, sähkön -1,2 milj. euron ja kiinteistöpalveluiden -1,8 milj. euron toteumat.

Sitovan toimintakatteen toteuma oli -0,9 milj. euroa (195,6 %). Teknisen lautakunnan toimintatuotoissa ei ole merkittäviä poikkeamia, mutta toimintakulujen merkittävimmät poikkeamat olivat pääosin lumisesta ja kylmästä talvesta johtuen rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossa-pitopalveluissa (70,7 %) sekä kiinteistöpalveluissa (88,5 %). Henkilöstökulujen toteuma oli (49,5 %).

Teknisen lautakunnan toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa talousarviota suurempina. Toimintatuottoihin on lisätty 0,5 milj. euroa muihin tuottoihin Riihikallion tulipalosta saatavaa vakuutuskorvausta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Teknisen lautakunnan toimintakulujen ennuste on maaliskuun ennusteen mukainen, minkä mukaan toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 1,5 milj. euroa talousarviota suurempina. Ylitystä selittää pääosin yhdyskuntatekniikan palvelujen ostojen katujen kunnossapidon rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen arvioitu toteutuminen n. 1,0 milj. euroa talousarviota suurempina. Ylitystä selittää lumisen talven aerauskulut, liukkaiden kelien aiheuttamat liukkaudentorjuntakulut ja hiekoitushiekan tavanomaista suuremmat poistokulut. Lisäksi tilapalvelujen aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmän ennustetaan toteutuvan n. 0,5 milj. euroa talousarviota suurempina. Ylitystä selittää mm. Kylmä talvi ja sähkön hinnannoususta aiheutuva kiinteistöjen hoidon lämmityksen ja sähkön arvioitu toteutuminen n. 0,5 milj. euroa talousarviota suurempina.

Teknisen lautakunnan valtuuston nähden sitovan toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 1,0 milj. euroa talousarviota heikompana.

Käyttötalouden määrärahoihin ei esitetä määrärahan muutoksia kesäkuun puolivuosi-raportoinnin yhteydessä. Käyttötalouden määrärahan muutoksia tarkastellaan syyskuun neljännes-vuosiraportoinnin yhteydessä.

Investointien lisämäärärahat, yhteensä - 5 225 000 €

(- rahoitusta heikentävä, + rahoitusta parantava)

Yhdyskuntatekniikka

Tiet ja liikenneväylät, Kellokoski + 780 000 €

Teiden ja liikenneväylien Kellokosken kohteiden rakentamiseen varattiin vuodelle 2024 määrärahaa 1 350 000 euroa. Määrärahan käyttö jää kuluvana vuonna Joenrannan kohteen osalta talousarviota pienemmäksi valmistumisen siirtyessä vuoden 2025 puolelle.

Tiet ja liikenneväylät, Muut kohteet, + 265 000 €

Teiden ja liikenneväylien muiden kohteiden rakentamiseen varattiin vuodelle 2024 määrärahaa 1 060 000 euroa. Määrärahan käytön ennakoidaan jäävän talousarviota pienemmäksi valaistuksen ohjauksen ja katuvalojen saneerauksen osalta (toteutetaan talousarviota alhaisemmalla tasolla). Määrärahan käytön ennakoidaan jäävän 265 000 euroa talousarvion tasoa alemmaksi.

Puistot ja leikkipaikat, + 260 000 €

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Puistojen ja leikkipaikkojen rakentamiseen varattiin vuodelle 2024 määrärahaa 2 270 000 euroa. Määrärahan käyttö jää talousarviota pienemmäksi. Muutos koskee erityisesti Patteriston puistoa, Lankalenkin aluetta ja Apteekinlampea. Määrärahan käytön ennakoidaan jäävän 260 000 euroa talousarvion tasoa alemmaksi.

Muut pitkävaikutteiset menot, + 215 000 €

Muut pitkävaikutteiset menot sisältävät kunnan kustannusosuudet yhteisrahoitteisista hankkeista. Kaksi muihin pitkävaikutteisiin menoihin kuuluvaa hanketta jää toteutumatta kuluvana vuonna:

- Virtalantien/Höyhensaarentien liittymä mt 1403:n + 120 000 € (kaavan laadinta kesken)
- Mt 11671 (Linjatie) jk/pp, Tuusulan arvioitu osuus + 100 000 € (toteutus elyn aikataulun mukaan)

Tilapalvelut

Tuusulanjärven kampus, - 2 100 000 €

Tuusulanjärven kampukselle on talousarviossa tälle vuodelle varattu 4,9 milj. €, joka ylittyyne 2,1 milj. €. Ylitys johtuu indeksivaruksen (rakennuskustannusindeksi) ylityksestä +550 t€, taiteesta ja sen vaatimista rakennesuunnitteluista sekä rakennus- ja asennustöistä +400 t€, kunnallistekniikan liittymien hankinnasta +180 t€, tilaajan muista hankinnoista (mm. väistötilat) +160 t€, rakennuttamisen ja suunnittelun kustannuksista +90 t€, lisä- ja muutostyövarauksien ylityksestä +550 t€ ja tilaajan muiden kustannusten osalta +170 t€

Riihikallion kampus, - 1 600 000 €

Riihikallion kampukselle on talousarviossa tälle vuodelle varattu 14 milj. €, joka odotetaan ylittyvän +1,6 milj. €. Ylitys johtuu yleisaikataulun mukaisista maksueristä eli maksatukseen tulee tälle vuodelle enemmän eriä kuin alustavasti arvioitiin. Näin ollen ensi vuonna tulee maksatukseen vastaavasti vähemmän eriä, joten investoinnin talousarvio ei kasva.

Rykmentinpuiston kampus, - 2 800 000 €

Rykmentinpuiston kampukselle on talousarviossa tälle vuodelle varattu 25,6 milj. €, joka odotetaan ylittyvän +2,8 milj. €. Aiemmin arviot on tehty vain prosenttipohjaisesti ja tässä esitetyt luvut on nyt arvioitu perustuen palveluntuottajan toimittamiin koulun ja päiväkodin maksuerätaulukoihin, taiteen kustannuksiin ja rakennuttamisen kustannuksiin; kustannuksia siirretty vuodelta 2023 vuosille 2024 ja 2025. Hankkeen urakkasumma ei tämän myötä muutu sovitusta. Lisäksi on arvioitu noin 2 %

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

hankevaraus lisä- ja muutostöille, joka riittää kattamaan lisä- ja muutostöiden lisäksi myös sopimuksen mukaiset rakennuskustannusindeksin osaindeksikohtaiset vaikutukset urakkasummaan tammikuun 2024 tilanteessa.

Taiteen ja kulttuurin tilat, Hyökkälä, - 50 000 €

Tälle vuodelle oli talousarviossa varattu 50 t€, joka ylittyi suunnittelun kustannuksien osalta ja tarkemmista kuntotutkimuksien teettämisestä +50 t€.

Taidekasarmi, Aunela, rakennus 27, - 150 000 €

Talousarviossa oli kohteille varattu 100 t€. Korotus +150 t€, johtuu sähköliittymien hankinnasta, haitta-ainepuruista sekä suunnittelusta.

Tiilitehdas, - 50 000 €

Tiilitehtaaseen oli talousarviossa varattu 200 t€. Ylitys +50 t€, johtuu rakenteellisten korjausten ylityksestä ja asemakaavaan laatimisen vaatimasta selvityksestä (ympäristöhistoriallinen selvitys).

Investointien rahoitusosuuksiin kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin esitetään lisättäväksi + 0,7 milj. euroa (rahoitusta parantava)

- +0,7 milj. euroa sisältää Häriskiven kohteen rahoitusosuuden, mikä siirtyi haettavaksi vuodelta 2023 kuluvalle vuodelle.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja

Tekninen lautakunta päättää

- merkitä puolivuosisiraportin tiedoksi
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto hyväksyy teknisen lautakunnan alaisen toiminnan puolivuosisiraportin ajalta 1.1.-30.6.2024 mukaiset lisämäärärahaesitykset.

Lisäksi tekninen lautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 77

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma 2025 - 2027, lausunto

TUUDno-2024-1406

Valmistelija / lisätiedot:

Jukka-Matti Laakso
jukka-matti.laakso@tuusula.fi
liikenneinsinööri

Liitteet

- 1 Liite 2. Päivitetty liite 4 alustavaan TTS2025-2027 -dokumenttiin, TL 13.8.2024
- 2 HSL, saate 19.6.2024, HSL infrakustannusten jaon tarkentaminen ja junaliikenteen infrakustannusten jaossa virhe, TAE2025, TL 13.8.2024
- 3 Liite 1. Infrakustannusten korjauksen vaikutus TAE 2025, TL 13.8.2024
- 4 HSL hallitus 12.6.2024 § 44: Lausuntopyyntö jäsenkunnille, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2025–2027, TL 13.8.2024
- 5 HSL, pöytäkirjan ote § 44, TL 13.8.2024
- 6 HSL, alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027, TL 13.8.2024
- 7 HSL 13.6.2024, saatekirje: Lausuntopyyntö jäsenkunnille, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2025–2027, TL 13.8.2024

Tausta

HSL laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman kolmelle seuraavalle vuodelle. HSL:n hallitus pyytää laatimastaan suunnitelmasta vuosittain jäsenkuntiensa lausunnot. Jäsenkuntien on annettava lausuntonsa suunnitelmasta viimeistään 31. elokuuta.

HSL:n hallitus käsitteli toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotusta vuosille 2025-2027 kokouksessaan 12.6.2023 § 44. HSL pyytää jäsenkunnilta lausuntoa toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2025-2027. Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin asioihin.

- a) Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?
- b) Sitoutuvatko jäsenkunnat tavoitelähtöiseen budjetointiin, joka tähtää 400 miljoonan nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?
- c) Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?
- d) Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025-2027?
- e) Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa?
- f) Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Talousarvio ja -suunnitelma pohjautuvat tavoitteeseen, että nousijamäärät saadaan strategian mukaiseen nousuvauhtiin ja toimenpiteisiin tämän tavoitteen saavuttamiseksi panostetaan myös taloudellisesti TTS-kaudella.

HSL:n hallituksen kokouksen 12.6.2023 pöytäkirjassa (§ 44) ja sen liitteenä olevassa alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa on kuvattu asiaa. Seuraavassa on tiivistetty kuvaus suunnitelmakaudesta.

Toimintasuunnitelma

HSL:n strategia 2022-2025 – Asiakkuuksista kestävään kasvuun on hyväksytty HSL:n yhtymäkokouksessa tammikuussa 2022. HSL:n visiona on olla vuonna 2030 kestävä liikunnan johtava toimija, mahdollistaja ja kumppani. Visiossaan HSL johtaa seudun kaupunkiliikenteen ekosysteemin kehittämistä omia vahvuuksiaan hyödyntämällä ja hakemalla koko seudulle parhaita ratkaisuja. HSL mahdollistaa sujuvan liikunnan koko seudulla. toimii alustana innovaatioille ja kehittämiselle, mutta ei toteuta kaikkea itse. Vahva yhteistyö on onnistumisen ja seudun elinvoimaisuuden edellytys. HSL rakentaa lisäarvoa tuottavia kumppanuussuhteita saumattoman liikenteen mahdollistamiseksi.

HSL:llä on neljä strategista tavoitetta, joissa korostuvat talouden tervehdyttäminen, asiakkaiden paluu joukkoliikenteeseen ja päästöjen vähentäminen. Tavoitteet ovat:

- Kohti päästötöntä joukkoliikennettä
- Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa
- Kustannustehokas joukkoliikenne
- Tasapainoinen talous

Toiminta ja taloussuunnitelman 2025-2027 tavoitteet ja budjetointi perustuvat HSL:n yhtymäkokouksen hyväksymään strategiaan ja edellä mainittuihin toiminnan suunnittelua koskeviin linjauksiin.

Strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeisessä asemassa on matkustajamäärien kasvu. Toiminnan keskeisiä teemoja suunnittelukaudella ovat palveluiden kohdistaminen kysyntäpotentiaalin ja asiakasymmärryksen perusteella, matkustajalaskentatiedon parantaminen, palveluiden luotettavuuden, toimintavarmuuden ja häiriötilanteiden hallinnan kehittäminen, asiakaskokemuksen johtaminen sekä uusien asiakkaiden houkuttelu ja nykyisten säilyttäminen.

Joukkoliikenteen palvelutasomuutosten vuosien 2025-2027 listauksessa on esitetty Tuusulaan liittyvinä seuraavat muutokset:

Linja 641 Tikkurila-Hyrylä-Kerava, syksystä 2025 alkaen varaudutaan yhden liikennöivän auton lisäykseen lauantailiikenteessä. Lisäyksellä tavoitellaan linjakohtaisen täsmällisyyden ja hyvän asiakaskokemuksen säilyttämistä. Kustannusvaikutus on vuositasolla n. 25 000 €.

Linja 962 Hyrylä-Sula-Kerava, liikenne käynnistyy syksystä 2024 alkaen ja on kohdistettu Rykmentinpostin työpaikka-alueen tarpeeseen. Varaudutaan käynnistämään kohdistettu viikonloppuliikenne linjalla 962 syksystä 2025 alkaen työpaikka-alueen tarpeiden mukaisesti. Kustannusvaikutus on vuositasolla n. 13 000 €.

Tuusulanjärven länsipuolisen joukkoliikennepalvelun perustaminen vuonna 2025. Varaudutaan perustamaan erityisesti Tuusulan koulukuljetustarpeita varten uusi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

yhteys Tuusulanjärven länsipuolelle Hiirimäen alueen ja Hyrylän välille.
Kustannusvaikutus vuositasolla noin 130 000 €.

Järvenpää on ilmoittanut tekevänsä mahdollisesta HSL-jäsenyydestä uudelleentarkastelun, jolloin liittyminen kaupungin liittyminen HSL:een olisi mahdollista aikaisintaan vuonna 2026. HSL:n tavoitteena on, että ruuhka-aikojen ulkopuolella päiväliikenteessä ja lauantaisin klo 9-19 Helsingin ja Järvenpään välisen junaliikenteen vuoroväliä tihennetään siten, että junilla olisi syysliikenteen alusta 2026 alkaen noin 15 minuutin vuorovälit nykyisen 30 minuutin vuorovälin sijaan, mikäli Järvenpää liittyy HSL:n jäseneksi. Ruuhka-aikoina Järvenpään junaliikenteen vuoroväli on ruuhkasuuntaan jo ennestään keskimäärin 15 minuuttia. Järvenpään perustarjonta muodostuu liikenne- ja viestintäministeriön ostoliikenteestä, johon kuuluvat VR:n liikennöimät Riihimäen suunnan D- ja R-junat, joita tarvittavin osin täydennettäisiin HSL:n tilaamalla junaliikenteellä Järvenpään.

Rykmentinpuiston joukkoliikennepalvelun vahvistaminen. Tuusulan Rykmentinpuistoon on suunnitteilla lisää rakentamista. Varaudutaan vahvistamaan Rykmentinpuistoa palvelevien linjojen tarjontaa syksystä 2027 alkaen, mikäli maankäyttö sitä edellyttää. Kustannusvaikutus on vuositasolla n. 155 000 €.

Taloussuunnitelma

HSL:n toimintaa ohjaa seuraavina vuosina edelleen tasapainoisen talouden tavoite, kustannustehokkuus sekä matkustuksen kasvun tavoite. HSL:n näkemys on, että asiakkaita pitää houkuttaa kestävien liikkumismuotojen pariin ja pitää nykyiset asiakkaat, tarjontaa mahdollisesti lisätä kohdentaen kysyntää vastaavaksi sekä asiakaskokemuksen osalta tarjota houkuttelevaa ja tarpeisiin sopivaa palvelua.

Suomen bruttokansantuotteen ennustetaan vuonna 2025 kasvavan 1,7%. Vuonna 2026 kasvun ennustetaan hidastuvan hiukan. Tarkasteltavalla TTS-kaudella Suomen julkista taloutta sopeutetaan, jotta julkisen velkasuhteen kasvu pysähtyisi. Alv -kantoja korotetaan. Mm. henkilökuljetusten alennetun arvonlisäverokannan korotus nykyisestä 10 prosentista 14 prosenttiin tapahtuu vuoden 2025 alusta. Muutos nostaa mm. matkustamisen hintaa ja vaikuttaa joukkoliikenteen kilpailukykyyn.

Helsingin seudun väestömäärä on edelleen kasvussa. Vuoden 2024 alussa kasvu hidastui hiemana vuoden takaisesta. Seudun kiinteistömarkkina on haastavassa tilassa kustannusten kasvun ja laskeneen kysynnän myötä. Tämä vaikuttanee seudun kasvuun viiveellä.

HSL:n syksyllä 2023 toteuttaman Helsingin seudun liikkumistutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että liikkumistottumukset ovat muuttuneet koronapandemian vaikutuksesta varsin pysyväluonteisesti. Joukkoliikenteen ja henkilöautoilun kulkutapaosuudet ovat laskeneet, kun taas kävelyn osuus on kasvanut. Paikallisuus, kävely ja koti vaikuttavat korostuvan ihmisten käyttäytymisessä aikaisempaa enemmän, mikä vaikuttaa seudun joukkoliikenteen järjestämiseen ja taloudellisuuteen. Etätyö on pysynyt seudulla yleisenä, eikä joukkoliikenteen käyttö ole vielä palautunut pandemiasta, toisin kuin monella pienemmällä kaupunkiseudulla, jolla kirjattiin vuonna 2023 ennätyslukemia joukkoliikenteen käytössä.

HSL-liikenteen matkustusmäärätavoitteen saavuttaminen on haastavaa. Jotta 400 miljoonan nousun tavoitteeseen päästäisiin, joukkoliikenteen markkinaosuuden pitäisi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

HSL-alueella kasvaa ensi vuonna koko vuoden osalta 20 prosentista 23 prosenttiin. Tavoitteen saavuttamiseksi kasvua pitäisi saada kaikissa matkatyypeissä ja siirtymää joukkoliikenteeseen kaikista muista kulkutavoista.

Riskit tavoitteen saavuttamatta jäämiseen nähdään liittyvän kyberturvallisuuden ylläpidon kykyyn, lippuhintojen nousuun sekä joukkoliikenteen luotettavuuden mahdollisiin heikentymisiin seudulla toteutettavien, joukkoliikenteeseen vaikuttavien työmaiden vuoksi.

Talousarvion sitovuus

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja ja investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi laskutettavia kuntaosuuksia. Kuntayhtymän taloudessa ja toiminnassa noudatetaan talousarviota ja sen muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

Sitovat erät vuodelle 2025 on muodostettu seuraaviksi: Toimintamenot n. 962,761 M€, investointimenot n. 22,100 M€ ja kuntaosuudet n. 516,048 M€.

Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2025 ovat arviolta yhteensä 956,6 milj. euroa. Kasvu vuoden 2024 ennusteeseen verrattuna on 70,4 milj. euroa (7,9 %). Toimintatulojen arvioidaan olevat 993,4 milj. euroa vuonna 2026 ja 1012,5 milj. euroa vuonna 2027.

Lipputulot

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu tavoitteeseen, jossa matkustajamäärät kasvavat 400 miljoonaan nousuun vuonna 2025. Tavoite on haastava.

Nousijamäärätavoitteen saavuttaminen edellyttää laajaa keinojoukkoa sekä kuntien joukkoliikenteen käyttöä edistäviä toimenpiteitä.

Kokonaisuudessaan vuodelle 2025 tavoitellaan lipputuloa 418,6 milj. euroa. Lipputuloarvio on 427,0 milj. euron mukainen vuonna 2026 ja 435,4 milj. euron mukainen vuonna 2027.

Vuoden 2025 lipputulotavoite on 10,8% suurempi kuin vuoden 2024 lipputuloennuste.

HSL:n tietojemme mukaan henkilökuljetuspalveluiden arvonlisäverokanta on nousemassa 1.1.2025 10 prosentista 14 prosenttiin. Tämä ja kuntien mahdollisuudet subventoida joukkoliikennettä huomioiden lippujen hintoja joudutaan korottamaan keskimäärin 8 prosenttia vuoden 2025 alussa. HSL:n hallitus päättää lippujen hinnoista erikseen lokakuussa 2024.

HSL:n nykyiseen vyöhykemalliin on valmisteilla maltillisia muutoksia. ABCD-mallin ja osin nykyisen pohjoisimman D-vyöhykkeelle sijoittuvaan osaan suunnitellaan niin kutsuttu E-vyöhyke, missä nykyisellä omistajakuntamallilla E-vyöhyke sijoittuisi Tuusulan ja Sipoon pohjoisosiin ja missä juna-asemista Ainola, Järvenpää, Saunakallio ja Jokela sijoittuisivat uudelle E-vyöhykkeelle. Uusi vyöhykemalli luo uusia vyöhyke- ja hintapisteyhdistelmiä ja jatkossa vyöhykkeet toimisivat minimissään kahden vyöhykkeen yhdistelminä siten, että pelkästään D-vyöhykkeen ostaminen ei olisi mahdollista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Uudistetussa vyöhykemallissa Tuusulan sisäisiä matkoja tehtäisiin näin vyöhykelipuilla CD, DE ja CDE. Näiden vyöhykelippujen arvioidaan muodostavan noin 2,1 % koko HSL-alueen lipputulokertymästä. CD-vyöhykelippua käytetään myös useiden muiden kuntien välisissä matkoissa Vantaa-Kerava, Vantaa-Sipoo, Espoo-Kirkkonummi ja Espoo-Siuntio -käytävissä.

Kuntaosuudet

HSL:n strategiakauden tavoitteena on, että kuntaosuudet keskimäärin asettuvat 50-55 %:n subventiotasoon. Nykyisessä tilanteessa tähän pääseminen edellyttäisi palvelutasoon merkittävämpiä leikkauksia ja matkalippujen hintojen korotuksia. Alustava TTS-suunnitelma on laadittu siten, että subventio on 55,9 prosentin keskimääräisellä tasolla. Kuntasubvention strategiatavoitteen saavuttaminen edellyttäisi leikkauksia palvelutasoon ja hintojen korotuksia suunniteltua enemmän.

Alustava TTS sisältää keskipitkän aikavälin tarkastelun, joka osoittaa, että kustannusten kasvu ei ole helpottamassa. Erityisen nopeaa subventiotarpeiden kasvu on pienillä jäsenkunnilla. Nykyisestä infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin ja kuntaosuuksiin. HSL haluaa lausuntopyynnössä kysyä jäsenkunnilta miten tämä kestämatön tilanne ratkaistaan nopeasti.

Alustavan TTS2025-2027 kuntaosuuslaskelmat on laadittu oletuksella uudesta E-vyöhykkeestä. E-vyöhykkeen käyttöönotto tarkoittaisi muutoksia lipputulokertymien kuntakohtaisiin jakaumiin. Muilta osin kuntaosuuslaskelman perusoletus on nykymallin mukainen. Tämän perusoletuksen lisäksi on laadittu vaihtoehtoinen skenaario, minkä mukaan Järvenpää liittyisi HSL-kunnaksi. Mikäli Järvenpäästä tulisi HSL-kunta, olisi sillä vaikutuksia kuntakohtaisten lipputulokertymien lisäksi myös kustannusten jakautumiseen kunnittain.

Kuntakohtaisia ylijäämiä ei esitetä palautettaviksi jäsenkuntiin. Kertynyttä kuntaosuusylijäämää käytetään kustannusten kattamiseen ja HSL:n kassavarojen riittävyden turvaamiseen.

Mikäli Järvenpää ei liity HSL:een Tuusulan kunnan kuntaosuudeksi on vuodelle 2025 arvioitu vähennysten jälkeen 2,556 milj. euroa, vuodelle 2026 3,898 milj. euroa ja vuodelle 2027 3,930 milj. euroa. Vertailuskennariossa, jossa vuonna 2025 Järvenpää on HSL:n jäsenkunta, Tuusulan kunnan kuntaosuudeksi on vuodelle 2025 arvioitu vähennysten jälkeen 2,148 milj. euroa.

Alustava TTS sisältää keskipitkän tähtäimen kuntaosuusennusteet vuosille 2030 ja 2035.

HSL on julkaissut helmikuussa 2023 raportin HSL:n tilannekuvasta ja rahoituspohjan arvioinnista. Tarkastelu on suuntaa antava. Tarkastelussa käytettyä menetelmää on päivitetty ja kehitetty vuoden 2025-2027 talous- ja toimintasuunnitelmaan varten.

Tulosten mukaan kuntien subventiotarpeet kasvavat jatkossa. Nyt tuloksiksi on saatu koko HSL-alueella kuntaosuuksien yhteenlasketuksi tarpeeksi vuonna 2030 550,9 milj. euroa, subventioprocentiksi 55,0 ja vuonna 2035 623,3 milj. euroa, subventioprocentiksi 56,5. Pienten kuntien joukkoa on käsitelty yhtenä kokonaisuutena, koska laskennassa on huomattu yksittäisen pienen kunnan laskelmiin liittyvää mahdollista epätarkkuutta. Subventioasteen on havaittu kasvavat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

erityisen nopeasti pienten kuntien joukossa. Tarkastelun tulokset viittaavat siihen, että nykyisellä rahoitusjärjestelmällä koko HSL-alueen subventioasteen pitäminen alle 55 prosentissa tulee olemaan 2030-luvulla hyvin vaikeaa. Tarkastelumenetelmää tullaan edelleen kehittämään.

Muut tulot

Valtion suurten kaupunkien perusrahoituksen osuudeksi on arvioitu yhteensä 5,0 milj. euroa vuosina 2025-2027. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa. Ilmastoperusteinen tuki on Suomen hallituksen hallitusohjelmassa lakkautettu.

Vuokratuloja on arvioitu saatavan 2,7 milj. euroa vuonna 2025. Muut tulot vuonna 2025 on arvioitu 8,6 milj. euroksi, josta 4,4 milj. euroa on varautumista kirjanpidolliseen oikaisuun matkakorttien arvon käsittelyn osalta.

Tarkastusmaksutuottoja on arvioitu kertyvät 5,5 milj. euroa vuosittain 2025-2027 aikana. Tarkastusmaksuista kirjataan luottotappiota/-varauksia yhteensä 2,3 milj. euroa vuosittain.

Toimintamenot

Suunnitelmassa HSL:n toimintamenot vuonna 2025 ovat yhteensä 962,8 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2024 ennusteesta 55,4 milj. euroa (6,1 %). Vuonna 2026 toimintamenojen arvioidaan olevan 974,9 milj. euroa ja vuonna 2027 993,9 milj. euroa.

HSL:n henkilöstömenot ovat 32,2 milj. euroa vuonna 2025, joka on 3,3 % toimintamenoista. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulos -tai kannustinpalkkion maksamiseen. Henkilöstömenoihin on varattu 33,0-34,0 milj. euroa vuodessa vuosina 2026 ja 2027.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuosille 2025-2027 varattu 0,7-0,9 milj. euroa vuotta kohden.

Vuokramenot vuosina 2025-2027 on arvioitu tasolle 5,1-5,3 milj. euroa vuodessa.

Muut menot vuosina 2025-2027 on arvioitu tasolle 4,3 milj. euroa vuosittain. Muihin menoihin sisältyvät mm. tarkastusmaksujen luottotappiot ja -varaukset.

Toimintakatteen arvioidaan vuonna 2025 ennen rahoitustuottoja ja -kuluja sekä poistoja olevan 6,2 milj. euroa alijäämäinen.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 920,1 milj. euroa vuonna 2025, 95,6 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2026 yhteensä 931,7 milj. euroa ja 949,7 milj. euroa vuonna 2027.

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2025 yhteensä 639,8 milj. euroa, joka on 66,5 % HSL:n toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 657,2 milj. euroa vuonna 2026 ja 665,6 milj. euroa vuonna 2027.

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 358,9 milj. euroa vuonna 2025. Vuonna 2026 kustannuksiksi arvioidaan 376,3 milj. euroa ja 373,2 milj. euroa vuonna 2027.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2025 101,4 milj. euroa, vuonna 2026 98,1 milj. euroa ja vuonna 2027 100,4 milj. euroa.

Metroliiikenteen kustannusten arvioidaan olevan 65,9 milj. euroa vuonna 2025, vuonna 2026 65,8 milj. euroa ja vuonna 2027 65,4 milj. euroa.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2025 olevan 84,6 milj. euroa, vuonna 2026 87,3 milj. euroa ja vuonna 2027 93,2 milj. euroa.

Pikaraitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2025 olevan 23,0 milj. euroa, vuonna 2026 24,1 milj. euroa ja vuonna 2027 27,4 milj. euroa.

Lauttaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 6,0 milj. euroa vuonna 2025, 5,6 milj. euroa vuonna 2026 ja 6,0 milj. euroa vuonna 2027.

Muiden kuin operointipalvelujen ja infrapalvelujen ostoihin arvioidaan käytettävän 49,9 milj. euroa vuonna 2025, 49,8 milj. euroa vuonna 2026 ja 46,7 milj. euroa vuonna 2027.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrastruktuurin maksettava käyttökorvaus on suunnitelmassa esitetyn tuloslaskelmaluonnoksen perusteella vuonna 2025 (TAE 2025) 230,3 milj. euroa, vuonna 2026 (TS 2026) 224,8 milj. euroa ja vuonna 2027 (TS 2027) 237,5 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027 sisältää vuonna 2020 nostetun 50 milj. euron talousarviolainan kustannukset. Lainaa on vuoden 2024 lopussa jäljellä 28,9 milj. euroa, jota lyhennetään 5,3 milj. eurolla vuosittain. Alustava TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. Tilanne arvioidaan vuosittain TTS-valmistelun yhteydessä.

Rahoituksen tuottojen arvioidaan olevan 1,6 milj. euroa vuosittain 2025-2027.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on -4,7 milj. euroa alijäämäinen., Se ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat arvion mukaan 17 milj. euroa vuonna 2025.

Tilikauden 2025 tulokseksi on arvioitu -21,7 milj. euroa alijäämää. Se voidaan kattaa edellisinä vuosina kertyneistä ylijäämistä.

Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 22,1 milj. euroa vuonna 2025, 20,4 milj. euroa vuonna 2026 ja 20,1 milj. euroa vuonna 2027. Investoinneissa painottuu HSL-sovelluksen jatkokehittäminen, matkustajainformaatiojärjestelmän kehittäminen sekä lipputilijärjestelmään panostaminen.

Poistoihin on budjetoitu 17,0 milj. euroa vuodelle 2025, 20,1 milj. euroa vuodelle 2026 ja 20,1 milj. euroa vuodelle 2027.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

LAUSUNTOESITYS HSL:n ALUSTAVASTA TOIMINTA JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2025-2027

Toimintasuunnitelma

Tuusulan Hyrylän ja Keravan välille sijoittuvalla Rykmentinpuiston työpaikka-alueella on aloitettu uusien työpaikkatoimipisteiden rakentaminen vuoden 2023 aikana. Ensimmäisten työntekijämääriltään merkittävämpien yritysten toiminta alueella alkaa syyskaudella 2024. Toiminnan alkuvaiheessa syyskaudella 2024 uudella alueella käy tämän hetken arvioiden mukaan töissä 200-250 henkilöä. Alueen joukkoliikennepalvelun aloittaminen syksystä 2024 alkaen on listattu HSL:n alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa palvelutasomuutoksissa 2025-2027. Palvelun täsmällinen aloitusajankohta tulee vielä sopia liikennöinnin aloituksen suunnittelun yhteydessä.

Hyrylän uusi linja-autotermiinaali on otettu käyttöön ma 5.8.2024 Rykmentin puistotien katukäytävässä. Kortteli- ja katurakentaminen Hyrylän keskustassa ja Rykmentinpuiston puolella jatkuu TTS-kaudella, ja vaatii joukkoliikenteenkin tilapäisjärjestelyjä. Paikallisen joukkoliikenteen kannalta keskeinen sijainti edellyttää hyvää poikkeusjärjestelyjen suunnittelua ja toteutusta, jotta minimoidaan niiden vaikutukset joukkoliikennematkustukseen.

Linja 643 K (Hakaniemi-Ruskeasanta-Hyrylä) liikenne arki-illoissa sekä lauantaisin ja sunnuntaisin on aloitettu keväällä 2024. Toteutunutta matkustuskysyntää tulisi viimeistään vuoden 2025 alussa analysoida HSL:n ja kunnan yhteistyönä osana suoran Tuusulan ja Helsingin välisen linja-autovuorotarjonnan kehittämistä. Samalla tulisi tarkastella linjan 643 elokuusta tihennettäväksi suunnitellut ruuhkavuorotarjonnan kysynnän tilannetta.

Jokelan Vallun työpaikka-alueen laajenemisalueella varaudutaan uusiin yrityksiin ja toimipisteisiin, joista osa voi toteutuessaan olla työvoimaintensiivisiä. Alueelle on Jokelan rautatieasemalta matkaa katu- ja tieverkkoa pitkin noin 2 km. Tuusulan kunta edellyttää, että vielä vuoden 2024 aikana kunta ja HSL selvittävät edellytykset, joilla Vallun työpaikka-alueen ja Jokelan rautatieaseman välille voitaisiin tuottaa työmatkaliikennettä palveleva syöttöliikenne. Työpaikka-alueen kaavamuuotos on vireillä ja kaava pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2025 alussa.

Hyrylän ja Hyvinkään sairaalan välisestä bussivuorojärjestelystä on tehty kustannustarkastelua HSL:n toimesta keväällä 2024. Reitti- ja kalustovalinnasta riippuen arkisin klo 9-19 noin 120 min vuorovälillä ajettava vuorotarjonnan liikennöintikustannus olisi noin 150 000 - 250 000 € vuodessa. Tuusulanjärven länsipuolitse Jokelan kautta Hyvinkäälle reitittävä vuorotarjonta voitaisiin tn. toteuttaa matkustajakysynnän määrän vuoksi pienemmällä bussikalustolla. Hyrylästä Järvenpään läpi Kellokoski-Jokela-Hyvinkää -reitille reititetty vuorotarjonta tulisi ajaa normaalikokoisella paikallisbussikalustolla reitinvarren isomman matkustajakysynnän vuoksi. Kunta edellyttää, että Hyrylä-Hyvinkään sairaala -vuorotarjonnan suunnittelua jatketaan molempien reittivaihtoehtojen osalta ja konkretisoiden mm. liikennöinnin mahdolliset aloitusajankohdat.

Tuusulan kunta toteaa, että kuntaan liittyvän joukkoliikennematkustuksen kehitystä tulee seurata vuonna 2024 sekä talvikaudella 2024-2025. Nousutilastot erityisesti Tuusulan suunnan seutulinjaliikenteen puolella osoittavat matkustuksen palautumista

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

ja runsastumista. Vilkkaimpien vuorojen kuormittumista tulee seurata ja valmistella ratkaisut, jolla vältetään näillä vuoroilla seisomapaikkojen toistuva hyödyntämistarve maantienopeuksilla ajettavilla reittiosuuksilla.

Tuusulan kunta pitää edelleen tärkeänä selvitystä liikkumistarpeesta Hyrylästä Aviapoliksen-Vantaanportin alueelle sekä erityisesti työssäkäynti- ja asiointiliikenteen sujuvoittamista Tuusulan suunnasta Aviapoliksen-Vantaanportin alueelle. Kunta edellyttää, että HSL selvittää yhdessä Tuusulan kunnan kanssa Hyrylä-Aviapolis-Vantaanportti -yhteyden parantamismahdollisuuden siten, että selvitys voidaan käsitellä kunnan päätöksenteossa viimeistään kesäkuussa 2025. Yksi tarkasteltava vaihtoehto tulisi olla linjan 642 päätepisteen kääntäminen Vantaalla Leinelän sijasta Aviapoliksen ja Vantaanportin alueelle.

Tuusulan kunta on asettanut kehittämistavoitteeksi sen, että pääradan lisäraiteiden myötä Jokelaan saadaan lisää junavuoroyhteyksiä. Kun Järvenpään HSL-jäsenyystarkastelujen yhteydessä HSL suunnittelee Helsinki-Järvenpää -junatarjonnan parantamista, tulee Tuusulan Jokelaa koskeva kunnan tavoite ottaa huomioon ja suunnitella tätä tavoitetta toteuttava, lisäraiteiden myötä toteutettavissa oleva, Jokelassa pysähtyviä junavuoroja lisäävä ratkaisu.

Tuusulan kunta ei kannata lähimaksun käyttöön ottoa yhtenäisellä hinnalla koko HSL-alueella toistaiseksi voimassa olevana ratkaisuna, mikäli lähimaksumatkalipun hinnoittelu johtaa Tuusulan kunnalle jyvittyvän matkalipputulon vähenemiseen. Mikäli lähimaksulippu vähentää kunnalle jyvittyvää matkalipputuloa, kunta katsoo, että lähimaksumatkalippu yhtenäisellä hinnalla voi olla tilapäinen kampanjatuote esimerkiksi kesäliikennekauden mittaisella jaksolla siinä vaiheessa, kun matkustajat totutetaan lähimaksumahdollisuuden käyttöön.

Taloussuunnitelma

Yhteen vetäen Tuusulan kunnan prioriteettina suunnittelukaudella on se, että kunnan kuntaosuus pysyy korkeintaan 50 prosentissa. Kunta ei vastusta maltillista matkalippujen hintojen korottamista, kun vastataan kustannusten kohoamisen ja matkustuksen muutoksesta syntyneisiin haasteisiin. Kunta katsoo, että joukkoliikenteen palvelutason parantaminen on keskeisin keino kulkumuodon houkuttelevuuden parantamisessa ja joukkoliikenteellä kulkemisen lisäämisessä Tuusulassa.

Tavoitelähtöinen budjetointi voi muodostua ongelmalliseksi tilanteessa, jossa kunnianhimoisen strategian toteuttamisen paine sekä operointi- ja muiden kustannusten kasvu ohjaa budjetointivaiheessa nostamaan kuntakohtaisen lipputulotavoitteen sekä lipputulokertymän ennusteen ja matkustuksen määrän ennusteen epärealistisen korkeiksi. Mikäli tällaisessa tilanteessa lipputulokertymä käytännössä toteutuu selvästi tavoiteltua alhaisempana ja tulovajaus paikataan kuntakohtaisesti kertyneestä ylijäämästä tai kasvattamalla kunnan alijäämäkertymää, lopputulos ei ole kunnan oman budjetoinnin kannalta hyvin ennakoitavissa tai hallittavissa tai hyväksyttävissä. Tavoitelähtöinen budjetointi on hyväksyttävissä, mikäli matkustus- ja lipputulotavoitteet, strategiatavoitteista riippumatta, pidetään realistisella tasolla, joka todennäköisimmin saavutetaan kuin jää saavuttamatta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Toiminta- ja taloussuunnitelman perusteessa vuoden 2025 tavoite 400 milj. noususta ei vaikuta realistiselta. Samalla tavoitelähtöisesti laadittu budjetti vaikuttaa epärealistiselta lipputulokertymän osalta. Budjetointiperustetta tulisi tältä osin korjata.

Tuusulan kunta katsoo, että yleisesti HSL-joukkoliikenteessä Tuusulan kuntaan liittyvää matkustuksen määrää on rajoittanut matkalippujen hintatason sijasta joukkoliikenteen tarjonnan määrä, joukkoliikenteen tarjonnan rajattu maantieteellinen kattavuus sekä joukkoliikennematkojen hitaus verrattuna vaihtoehtoihin kulkumuotoihin. Kunta katsoo, että joukkoliikenteen palvelutason parantaminen on edelleen keskeisin keino kulkumuodon houkuttelevuuden parantamisessa ja joukkoliikenteellä kulkemisen lisäämisessä. Kehittäminen tulee edelleen kuitenkin tehdä tavoilla, jotka vastaavat olevaan tai ennakoituun kysyntään.

Tuusulan kunnan valtuustokauden neljäntoista tavoitteen joukossa on tavoite kehittää monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla. Valtuustokauden tavoitteen yhteyteen tai siitä johdettujen vuositavoitteiden yhteyteen ei ole kirjattu kunnan tavoitetta kulkumuoto-osuuksista vuosina 2025-2027. HSL:n vuoden 2023 liikkumistutkimuksen mukaan Tuusulan kunnan asukkaiden kulkumuoto-osuudet olivat henkilöauto 69 %, kävely 24 %, pyöräily 9 %, joukkoliikenne 7 % ja muu 1 %. Kunnan tavoitteista on epäsuorasti johdettavissa pyrkimys kasvattaa kestäviksi laskettujen kulkutapojen (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) kulkumuoto-osuutta.

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvun edellytyksiä Tuusulan kunta haluaa luoda, yhteistyössä HSL:n kanssa, lisäämällä ja varautumalla lisäämään erityisesti työmatkaliikkumiseen soveltuvaa joukkoliikennepalvelua sekä mahdollisuuksien mukaan siirtämällä koulumatkaliikkumista taksikuljetuksista avoimeen joukkoliikenteeseen. Kunta haluaa myös kehittää sote -palveluiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä.

Toiminta- ja taloussuunnitelmassa tuodaan niukahkolla taustoituksella esiin suunnitelma E-vyöhykkeen perustamisesta kattamaan pohjoisen Tuusulan ja pohjoisen Sipoon alueita sekä ja Järvenpään alueen. Vyöhykemallimuutoksen vaikutusta Tuusulan kunnalle ei tarjotuilla tiedoilla pysty mainittavasti analysoimaan. Vyöhykemuutos tulisi tuoda erikseen kuntakäsittelyyn syksyllä 2024 ennen toiminta- ja taloussuunnitelman jatkokäsittelyä HSL:ssä. Nykyisessä ABCD -vyöhykemallissa ja lippujen hinnoittelulla erityisesti junan käyttö Helsingin suunnan matkoilla on houkuttelevaa Pohjois-Tuusulan alueilta, ja näin myönteistä joukkoliikenteen suosion kannalta. Suunnitellun E-vyöhykkeen mallissa tätä tilannetta ei tulisi hinnoittelulla heikentää. Etelä-Tuusulasta osa on C-vyöhykkeellä. Nykyinen CD-lippu on kohtuullisesti hinnoiteltu mm. Etelä-Tuusulan ja Järvenpään / Pohjois-Tuusulan välisten matkojen kulkemista ajatellen. E-vyöhykkeen mallissa näillä matkoilla tarvittaisiin CDE-vyöhykelippu, jonka hinnoittelu tulisi pitää myös sellaisena, ettei se heikennä joukkoliikenteen suosiota. DE -vyöhykerajan sijainnin Keski-Tuusulassa tulisi olla sellainen, että vyöhykeraja minimoi tarpeen mm. ABCDE -lipun hankintaan Hyrylän kautta Helsingin suuntaan tehtävillä, vaihdollisilla linja-automatkoilla.

D-E -vyöhykeraja Keski-Tuusulassa tulee määrittää siten, että Hiirimäki -pysäkkipari Vanhankyläntiellä Järvenpään rajalla sijoittuisi D-vyöhykkeelle, Vanhankyläntie Tuusulan puolella sekä Monsantie sijoittuisivat D-vyöhykkeelle, Vanhalla Hämeentiellä pysäkkipari Ilotulitus (Tu6330 ja Tu6331) sijoittuu D-vyöhykkeen puolelle ja Terrisuontien käytävä kokonaan E-vyöhykkeen puolelle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan kunta hyväksyy esitetyn mallin, jossa kertynyt ylijäämä tasataan TTS-kauden aikana eikä kuntaosuushyvityksiä makseta. Tuusulan kunnan kuntakohtaisen ylijäämän käyttö pitää TTS 2025-2027 -kaudella kohdentaa siten, että toimenpiteet liittyvät Tuusulan kuntaan liittyvään liikenteeseen, linjaston ja liikenteen parantamisen suunnittelun kustannuksiin, operointikustannuksiin ja muihin kustannuksiin sekä Tuusulan kunnalle jyvittyvän lipputulokertymän kohentamiseen. Tuusulan kunta haluaa parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa erityisesti Tuusulan ja Helsingin keskustan välisessä liikenteessä, Tuusulaan liittyvän ja tuusulalaisten työmatkaliikkumisen osalta sekä Keusote -hyvinvointialueen palveluiden saavutettavuuden osalta. Samalla paikallisessa mittakaavassa vähäkysyntäisen ja tehottomimman liikenteen palvelun tasoa tulee tarkastella kriittisesti ja tehostavia muutoksia toteuttaen.

Kuntaosuudet kasvavat suunnittelukaudella edelleen nopeudella, jota Tuusulan kunta ei pidä kestäväenä kuntatalouden kannalta. Tarkasteltavan toiminta- ja taloussuunnittelukauden jälkeen kuntaosuudet tulisi saada 50-55 prosentin välille. Tuusulan kunta ei vastusta maltillista matkalippujen hintojen korottamista, kun vastataan kustannusten kohoamisen ja matkustuksen muutoksesta syntyneisiin haasteisiin. Matkalippujen hintojen tarkastelun rinnalla talouden ja toiminnan suunnitteluun pitää sisällyttää tässä tilanteessa myös kustannuksia pienentäviä toimia.

Tuusulan kunnalle jyvittyvien infrakustannusten vuotuinen määrä pysyy toiminta- ja taloussuunnittelussa käytettävällä tarkkuudella samana (0,6 M€/vuosi) vuosina 2025-2027, Tuusulan kunnassa ei ole toistaiseksi joukkoliikenneinfraa, joka olisi infrakorvaussopimuksen piirissä. Nykyisen sopimuksen mukaan jokaisen jäsenkunnan pääbussiterminaali voidaan sisällyttää infrakorvaussopimukseen. Edellisiin TTS-kausiin verrattuna infrakorvausten tason nopea kasvu kohdentuu erityisesti HSL-alueen isoille kaupungeille. Infrakorvausten sopimusmallin ongelma on nykyisen infrakorvausmallin aiheuttama paine matkalippujen asiakashinnoille sekä kuntaosuuksille. Yleisesti korvausmallin piiriin otettavia joukkoliikenneinfrainvestointeja tulisi tarkastella hyvin kriittisesti hyötyjen ja kustannusten näkökulmista. Kun hyötyjen ja kustannusten suhde on huono, hankkeen infrakorvausjärjestelmän kautta laskutettavat kulut eivät välillisesti tuota lippu- tai muuta tuloa siten, että HSL:n tulojen ja kustannusten suhde voisi ilman kuntaosuuksien kasvattamista parantua. Infrakorvausten sopimusmalliin pitäisi, hankkeiden kriittisen tarkastelun lisäksi, sisällyttää erilainen korvausmalli hyöty-kustannus -suhteeltaan erilaisille infrahankkeille.

Vuotuinen Tuusulan kunnalle vuosien 2025-2027 alustavassa suunnitelmassa esitetty 34-40 prosentin subventiotaso on hyväksyttävä. Tuusulan kunta katsoo, että TTS-kaudelle kunnalle esitetyt kuntaosuuden määrät (kuntaosuudet vähennysten jälkeen 2025: 2,512 M€, 2026: 3,852 M€, 2027: 3,885 M€) eivät saa kasvaa merkittävästi esitettyä korkeammiksi. Vuosien 2025-2027 jälkeen Tuusulan kuntaosuus tulee edelleen pitää korkeintaan 50 prosentissa. Suunnitelmaa viimeisteltäessä tapahtuvat muutokset arvioissa kunnalle jyvittyvien operointikustannusten ja kuntaosuuden määristä TTS-kaudella tulee käydä kunnan kanssa läpi ennen TTS:n hyväksymistä.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja

Tekninen lautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- antaa asiaselostukseen kirjatun lausunnon Helsingin seudun liikenne (HSL) - kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotukseen vuosille 2025–2027.

Kokouskäsitely

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun esittelijä muutti asiaselostuksessa olevaa lausuntoa niin että lausuntoon lisättiin alla olevat kaksi kappaletta.

Kohtaan Toimintasuunnitelma:

Tuusulan kunta on asettanut kehittämistavoitteeksi sen, että pääradan lisäraiteiden myötä Jokelaan saadaan lisää junavuoroyhteyksiä. Kun Järvenpään HSL-jäsenyystarkastelujen yhteydessä HSL suunnittelee Helsinki-Järvenpää -junatarjonnan parantamista, tulee Tuusulan Jokelaa koskeva kunnan tavoite ottaa huomioon ja suunnitella tätä tavoitetta toteuttava, lisäraiteiden myötä toteutettavissa oleva, Jokelassa pysähtyviä junavuoroja lisäävä ratkaisu.

Sekä E-vyöhykettä käsittelevään kappaleeseen lisäyksenä kappale:

D-E -vyöhykeraja Keski-Tuusulassa tulee määrittää siten, että Hiirimäki -pysäkkipari Vanhankyläntiellä Järvenpään rajalla sijoittuisi D-vyöhykkeelle, Vanhankyläntie Tuusulan puolella sekä Monsantie sijoittuisivat D-vyöhykkeelle, Vanhalla Hämeentiellä pysäkkipari Ilotulitus (Tu6330 ja Tu6331) sijoittuu D-vyöhykkeen puolelle ja Terrisuontien käytävä kokonaan E-vyöhykkeen puolelle.

Tekninen lautakunta hyväksyi mainitut lisäykset yksimielisesti.

Päätös

Tekninen lautakunta päätti ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää

- antaa asiaselostukseen kirjatun lausunnon Helsingin seudun liikenne (HSL) - kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotukseen vuosille 2025–2027.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 57, 08.08.2024
Tekninen lautakunta, § 78, 13.08.2024

§ 78

Taiteen ja kulttuurin tilat, Hyökkälä, hankesuunitelman hyväksyminen

TUUDno-2024-796

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 08.08.2024, § 57

Valmistelijat / lisätiedot:

Riitta Laurila, Ulla Kinnunen, Mika Savola, Katja Elo
riitta.laurila@tuusula.fi, ulla.kinnunen@tuusula.fi, mika.savola@tuusula.fi, katja.
elo@tuusula.fi

suunnitteluarkkitehti, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, kiinteistönhoitopäällikkö,
kehittämispäällikkö

Esittely ja hankinnan kohde

Tuusulan kunnan valtuusto on tehnyt 4.9.2023 § 118 päätöksen valtuuston Tuusulan kunnan Taiteen ja kulttuurin palveluverkkosuunnitelmasta.

Valtuustopäätöksen mukaisesti hanke toteutetaan koulutoiminnalta vapautuvaan, asemakaavalla suojeltuun ja vuonna 1954 valmistuneeseen Viljo Revellin ja Osmo Siparin suunnittelemaan Hyökkälän koulun tiloihin.

Museolain mukaan museoiden valtiosuuden edellytyksenä on, että museolla on kokoelma ja kokoelmapoliittinen ohjelma. Kokoelman on oltava museon käyttäjien tavoitettavissa. Museon tulee olla avoinna yleisölle säännöllisesti ja sen toiminnan tulee olla ympärivuotista. Lisäksi laki edellyttää, että museon tilojen on oltava tarkoituksenmukaiset.

Rakennus tulee peruskorjauksen valmistuttua mahdollistamaan mm. Taidekeskus Kasarmin, Rakennus 27 sekä Tuuskodon tilojen hyödyntämisen muuhun käyttötarkoitukseen sekä korvaamaan käytöstä poistuvia tiloja, kuten Tuuskodon työ- ja kokoelmatilat sekä vanhimman kunnantalon arkistotilat. Osa nykyisistä työ- sekä kokoelmatiloista ei täytä työtilojen eikä taiteen tai kulttuurihistoriallisien kokoelmien edellyttämiä laadullisia vaatimuksia.

Tuusulan museon kokoelmat jakautuvat kulttuurihistorialliseen kokoelmaan ja taidekokoelmaan, joita hoidetaan noudattaen ammatillisten museoiden periaatteita ja käytäntöjä. Taidekokoelmasta merkittävämmiksi arvioidut teokset, kuten kultakauden taide, tulee olla olosuhdevakioiduissa ja hyvien käytäntöjen mukaisissa kokoelmatiloissa. Taideteoksille soveltuvat säilytysolosuhteet on määritelty kansainvälisesti ja niitä edellytetään teoslainajilta.

Kokoelmien kanssa tehtävässä työssä noudatetaan ennaltaehkäisevän konservoinnin periaatetta, jonka tarkoituksena on estää kokoelmiin kuuluvien objektien vaurioituminen ja pidentää objektien ikää. Käytäntö on myös osa ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävää kokoelmatyötä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyökkälän tiloihin sijoittuvat museo- ja kulttuuripalveluiden henkilökunnan työtilat näyttely-, tutkimus- ja asiakaspalvelutyö sekä kokoelmatila taide- ja kulttuurihistoriallisille kokoelmille.

Hanke päivittää Hyökkälän tilojen talotekniikan ja tilaratkaisut museo- ja kulttuurikäyttöön. Korjattu talo tarjoaa terveet tilat sekä työntekijöille, asiakkaille että taiteelle ja on kiintopiste Hyrylän keskusta-alueen, Kirkkotien ja Rantatien historiaan.

Hyökkälän-Väinöläntien asemakaavamuutos on käynnistetty ja OAS pidetty 5.4.2024.

Hyökkälän koulun muuttamisesta taiteen ja kulttuurin käyttöön on laadittu hankesuunnitelma, jonka perusteella esitetään rakennussuunnittelun käynnistämistä sekä edelleen kilpailutettavaksi saneerauksen kokonaisurakka kahdessa eri vaiheessa.

Hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä Tilapalveluiden ja Sivistyksen toimialueen sekä vastuullisen aluemuseon ja Tuusulan kunnan kaavoituksen edustajien kanssa.

Hankkeen konsulttina ovat toimineet esi- ja tarveselvityksen aikana WSP Finland Oy ja Granlund Oy sekä hankesuunnitteluvaiheessa Arkkitehtitoimisto Ajan Arkkitehdit Oy sekä Granlund Oy.

Hanke esitetään toteutettavaksi kokonaiskustannusten pienuuden vuoksi pääurakkamuodolla. Tilat säilyvät Tuusulan kunnan omistuksessa ja ylläpidossa.

Asemakaavoitukseen ja koulujen palveluverkon uudistamiseen liittyvä yläkoulun purku ja säilytettävän osan seinän ummistus esitetään toteutettavaksi mahdollisimman pian koulutoiminnan päättyessä Hyökkälän koulukiinteistössä kesällä 2025.

Hankkeen tavoiteaikataulu

- hankesuunnitelman päätäntä 08–09/2024 (koko hanke)

Vaihe 1:

- toteutussuunnittelun valmistelu 10–12/2024
- toteutussuunnittelu 12/2024–06/2025
- rakentamisen valmistelu 08/2025–11/2025
- rakentaminen 12/2025–05/2026
- kalustaminen ja toiminnan käynnistämisen valmistelut 06–08/2026
- rakennuksen käyttöönotto 08/2026

Vaihe 2: toteutuksen aikataulu avoimna

- toteutussuunnittelu 6-8 kk
- rakentaminen 12 kk

Yläkoulun purku ja ulkoseinän ummistus (2004 luokkasiipi):

- purkulupa 09–12/2024
- purkamisen valmistelu ja purkaminen 04–12/2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- ulkoseinän ummistus (2004 luokkasiipi): toteutussuunnittelu 01–04/2025 ja rakentaminen 09–12/2025

Hankkeen tavoitekustannukset

Hankkeen kustannukset on määritelty käyttämällä Haahtelan rakennusosa-arviota ja tavoitehintamenetelmää (alv 0%). Kustannustaso Tuusula 102 /5.2024 (Haahtela ind. 115,0 / 1.2023).

Kustannusarvio on jaettu toteuttamisen vaiheistamisen mukaan kahteen osaan.

Vaihe 1 / A-osa: 2 216 brm² / 1 351 000 euroa, 634 €/brm²

Vaihe 2 / B-osa: 1 565 brm² / 2 883 000 euroa, 1842 €/brm²

Yhteensä: 3781 brm² / 4 234 000 euroa

Erillishankkeena:

Yläkoulun tilojen purku: n. 75 – 100 €/m² x 5460 brm² = 410 000 – 546 000 euroa

Ulkoseinän ummistus (2004 luokkasiipi): n. 36 000 euroa.

Määrärahat investointiohjelmaan

- Vuodelle 2024, 100 000 euroa
- Vuodelle 2025, 200 000 euroa
- Vuodelle 2026, 1 050 000 euroa
- Vuodelle 2029, 2,9 milj. euroa

Kustannusten jakautumista vuosille 2024–2029 sekä kustannusarviota tarkennetaan hankkeen edetessä.

Lisäksi hankkeelle varataan

- n. 40 000 euroa ensikertaiseen varusteluun
- n. 20 000 euroa muuttokustannuksiin

Toimivalta

Tuusulan kunnanvaltuuston 27.5.2024 § 54 hyväksymän hallintosäännön toimivaltataulukko 1: Talousasiat, investoinnit (s. 54) mukaan valtuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden arvo ylittää 4 milj. euroa.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää ehdottaa tekniselle lautakunnalle ja kunnanhallitukselle sekä edelleen valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- hyväksyä Taiteen ja kulttuurin tilojen hankesuunnitelman
- oikeuttaa tilapalvelupäällikön käynnistämään hankesuunnitelman mukaisen hankinnan

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kehittämispäällikkö Katja Elo, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen ja kiinteistöhoitopäällikkö Mika Savola esittelivät asiaa kokouksessa.

Tekninen lautakunta, 13.08.2024, § 78

Valmistelija / lisätiedot:

Riitta Laurila, Ulla Kinnunen, Katja Elo, Mika Savola
riitta.laurila@tuusula.fi, ulla.kinnunen@tuusula.fi, katja.elo@tuusula.fi, mika.savola@tuusula.fi
suunnitteluarkkitehti, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, kehittämispäällikkö, kiinteistöhoitopäällikkö

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma_Taiteen ja kulttuurin tilat, Hyökkälä, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 2 Liite 01 Suunnittelutyöryhmä, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 3 Liite 02 Taiteen ja kulttuurin palveluverkko, WSP raportti _ Valt. § 118, 4.9.2023, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 4 Liite 03 Pinta-alakäsitteet, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 5 Liite 04 Tilaohjelma, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 6 Liite 05 Tilakaaviot, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 7 Liite 06 Viitesuunnitelmat, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 8 Liite 07 Rakennustapaselostus, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 9 Liite 08 Kansallisgallerian lainaehdot, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 10 Liite 09 Hankkeen toteuttamisaikataulu, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 11 Liite 10 Tavoitehintalaskelmat, yhteenveto, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 12 Liite 11 Huonekortit, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- 13 Liite 12 Voimassa oleva asemakaava määräyksineen, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 14 Liite 13 Rakennushistoriaselvitys, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 15 Liite 14 Kuntotutkimukset, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 16 Liite 15 Johtokartta, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 17 Liite 16_Maalämpö, tekninen selvitys, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 18 Liite 17 Kooste Hyökkälän koulun pohjatutkimuksista, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 19 Liite 18 Alustava sisäisten vuokrien laskelma, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 20 Liite 19 Kustannusennusteen erittelyosa, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 21 Liite 20 Määräys ja ohjeet arkistotiloista (Kansallisarkisto), TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 22 Liite 21 Arvio tuolivaraston tilantarpeesta, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 23 Liite 22 Ulko-ovien muutokset, TL 13.8.2024
Verkkojulkisuus rajoitettu

Esittely ja hankinnan kohde

Tuusulan kunnan valtuusto on tehnyt 4.9.2023 § 118 päätöksen valtuuston Tuusulan kunnan Taiteen ja kulttuurin palveluverkkosuunnitelmasta.

Valtuustopäätöksen mukaisesti hanke toteutetaan koulutoiminnalta vapautuvaan, asemakaavalla suojeltuun ja vuonna 1954 valmistuneeseen Viljo Revellin ja Osmo Siparin suunnittelemaan Hyökkälän koulun tiloihin.

Museolain mukaan museoiden valtiosuuden edellytyksenä on, että museolla on kokoelma ja kokoelmapoliittinen ohjelma. Kokoelman on oltava museon käyttäjien tavoitettavissa. Museon tulee olla avoinna yleisölle säännöllisesti ja sen toiminnan tulee olla ympärivuotista. Lisäksi laki edellyttää, että museon tilojen on oltava tarkoituksenmukaiset.

Rakennus tulee peruskorjauksen valmistuttua mahdollistamaan mm. Taidekeskus Kasarmin, Rakennus 27 sekä Tuuskodon tilojen hyödyntämisen muuhun käyttötarkoitukseen sekä korvaamaan käytöstä poistuvia tiloja, kuten Tuuskodon työ- ja kokoelmatilat sekä vanhimman kunnantalon arkistotilat. Osa nykyisistä työ- sekä kokoelmatiloista ei täytä työtilojen eikä taiteen tai kulttuurihistoriallisien kokoelmien edellyttämiä laadullisia vaatimuksia.

Tuusulan museon kokoelmat jakautuvat kulttuurihistorialliseen kokoelmaan ja taidekokoelmaan, joita hoidetaan noudattaen ammatillisten museoiden periaatteita ja käytäntöjä. Taidekokoelmasta merkittävämmiksi arvioidut teokset, kuten kultakauden taide, tulee olla olosuhdevakioiduissa ja hyvien käytäntöjen mukaisissa kokoelmatiloissa. Taideteoksille soveltuvat säilytysolosuhteet on määritelty kansainvälisesti ja niitä edellytetään teoslainajilta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kokoelmien kanssa tehtävässä työssä noudatetaan ennaltaehkäisevän konservoinnin periaatetta, jonka tarkoituksena on estää kokoelmiin kuuluvien objektien vaurioituminen ja pidentää objektien ikää. Käytäntö on myös osa ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävää kokoelmatyötä.

Hyökkälän tiloihin sijoittuvat museo- ja kulttuuripalveluiden henkilökunnan työtilat näyttely-, tutkimus- ja asiakaspalvelutyö sekä kokoelmatila taide- ja kulttuurihistoriallisille kokoelmille.

Hanke päivittää Hyökkälän tilojen talotekniikan ja tilaratkaisut museo- ja kulttuurikäyttöön. Korjattu talo tarjoaa terveet tilat sekä työntekijöille, asiakkaille että taiteelle ja on kiintopiste Hyrylän keskusta-alueen, Kirkkotien ja Rantatien historiaan.

Hyökkälän-Väinöläntien asemakaavamuutos on käynnistetty ja OAS pidetty 5.4.2024.

Hyökkälän koulun muuttamisesta taiteen ja kulttuurin käyttöön on laadittu hankesuunnitelma, jonka perusteella esitetään rakennussuunnittelun käynnistämistä sekä edelleen kilpailutettavaksi saneerauksen kokonaisurakka kahdessa eri vaiheessa.

Hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä Tilapalveluiden ja Sivistyksen toimialueen sekä vastuullisen aluemuseon ja Tuusulan kunnan kaavoituksen edustajien kanssa.

Hankkeen konsulttina ovat toimineet esi- ja tarveselvityksen aikana WSP Finland Oy ja Granlund Oy sekä hankesuunnitteluvaiheessa Arkkitehtitoimisto Ajan Arkkitehdit Oy sekä Granlund Oy.

Hanke esitetään toteutettavaksi kokonaiskustannusten pienuuden vuoksi pääurakkamuodolla. Tilat säilyvät Tuusulan kunnan omistuksessa ja ylläpidossa.

Hankkeen tavoiteaikataulu

- hankesuunnitelman päätäntä 08–09/2024 (koko hanke)

Vaihe 1:

- toteutussuunnittelun valmistelu 10–12/2024
- toteutussuunnittelu 12/2024–06/2025
- rakentamisen valmistelu 08/2025–11/2025
- rakentaminen 12/2025–05/2026
- kalustaminen ja toiminnan käynnistämisen valmistelut 06–08/2026
- rakennuksen käyttöönotto 08/2026

Vaihe 2: toteutuksen aikataulu avoimna

- toteutussuunnittelu 6-8 kk
- rakentaminen 12 kk

Hankkeen tavoitekustannukset

Hankkeen kustannukset on määritelty käyttämällä Haahtelan rakennusosa-arviota ja tavoitehintamenetelmää (alv 0%). Kustannustaso Tuusula 102 /5.2024 (Haahtela ind. 115,0 / 1.2023).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kustannusarvio on jaettu toteuttamisen vaiheistamisen mukaan kahteen osaan.

Vaihe 1 / A-osa: 2 216 brm2 / 1 351 000 euroa, 634 €/brm2

Vaihe 2 / B-osa: 1 565 brm2 / 2 883 000 euroa, 1842 €/brm2

Yhteensä: 3781 brm2 / 4 234 000 euroa

Määrärahat investointiohjelmaan

- Vuodelle 2024, 100 000 euroa
- Vuodelle 2025, 200 000 euroa
- Vuodelle 2026, 1 050 000 euroa
- Vuodelle 2029, 2,9 milj. euroa

Kustannusten jakautumista vuosille 2024–2029 sekä kustannusarviota tarkennetaan hankkeen edetessä.

Lisäksi hankkeelle varataan

- n. 40 000 euroa ensikertaiseen varusteluun
- n. 20 000 euroa muuttokustannuksiin

Toimivalta

Tuusulan kunnanvaltuuston 27.5.2024 § 54 hyväksymän hallintosäännön toimivalta-aulukko 1: Talousasiat, investoinnit (s. 54) mukaan valtuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden arvo ylittää 4 milj. euroa.

Ehdotus

Esittelijä: Kai Lange, tilapalvelupäällikkö

Tekninen lautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- hyväksyä Taiteen ja kulttuurin tilojen hankesuunnitelman
- oikeuttaa tilapalvelupäällikön käynnistämään hankesuunnitelman mukaisen hankinnan

Lisäksi tekninen lautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, § 47, 15.04.2024

Tekninen lautakunta, § 79, 13.08.2024

§ 79

Lahelan kampuksen kustannusten hallinnan ja tehokkaamman toteutuksen sekä kunnan investointien kokonaisuuden tarkastelu ja tuominen valtuustolle, aloite

TUUDno-2024-844

Valtuusto, 15.04.2024, § 47

Kati Lepojärvi esitti seuraavan hänen ja muun valtuutetun aloitteen:

Tuusulan palveluverkkouudistus käynnistettiin viime valtuustokaudella vastauksena vakaviin ja laajoihin sisäilmaongelmiin, joista mm. kouluissamme ja päiväkodeissamme kärsittiin ja kärsitään yhä. Pormestariohjelmaan kirjattiin v. 2017 lupauksemme sisäilmaongelmien nollatoleranssille ja tämä sitouksemme toistettiin v. 2021 pormestariohjelmassa

Olemme toteuttaneet palveluverkkosuunnitelmaamme niin tiukasti aikataulun mukaisesti kuin omilla toimillamme olemme kyenneet sitä toteuttamaan. Valtuusto päätti heti alkuun v. 2018 palveluverkkototeutusta aikatauluttaessa, että Rykmentinpuiston ja Lahelan koulukampukset toteutetaan samanaikaisesti. Molempien alueiden kouluissa ja päiväkodeissa on todettu laajoja sisäilmaongelmia ja osa toimii väistöissä.

Ennen kuin Lahelan päiväkotikoulukampus on valmis, kertyy kunnalle jatkuvia korkeita menoja väistötilojen vuokrista sekä olemassa olevien, sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen korjaus- ja tiivistyskustannuksista. Lahelan kampushankkeen jatkuvan lykkäämisen myötä näitä kustannuksia syntyy väistämättä ja ennakoimattomasti.

Hankesuunnitteluvaiheessa Lahelan kampushankkeen kustannusarvio nousi myös yllättäen aivan ennenkuulumattoman korkeaksi suhteessa Tuusulan muihin kampushankkeisiin, kuten viimeisimmät Riihikallion ja Rykmentinpuiston hankkeet. Hankkeen rakennuskustannuksiksi on arvioitu: 4 037 e/brm² (alv 0%). Hankkeen ensikertaisiksi kalustamiskustannuksiksi on arvioitu n. 2300 e/hlö (oppilaat + henkilöstö). (vrt. Rykmentinpuiston hankesuunnitelmassa rakennuskustannukset 2 873 €/brm² ja kalustaminen 500€/hlö, Riihikallion 2530 €/brm² ja kalustaminen 500€/hlö) Lahelan maapohjan haasteellinen rakennettavuus ja paalutustarve selittävät osittain kustannusnousua.

Elinkaarihanke ainoana toteutusvaihtoehtona aiheuttaa kunnalle huomattavasti korkeampia kustannuksia ja vähäisempää tarjouskilpailua, mutta on myös iso riskinotto, huomioiden rakennusalan hankalan tilanteen. Onko elinkaarihankkeen tarjoava yritys nykyisessä haasteellisessa maailman- ja taloustilanteessa ylipäänsä toiminnassa suunnitellun parinkymmenen vuoden sopimuskauden ajan? Tätä ei ole kunnassa ennakoitu.

Samalla pelataan vaarallista peliä asukkaiden terveydellä. Palveluverkkosuunnitelmasta päätettäessä sovittiin, että lapsille ja henkilöstölle

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

taataan terveelliset, turvalliset ja toiminnalliset työskentelytilat koko Tuusulan alueella. Tämä oli koko palveluverkkouudistuksen lähtökohta ja päätavoite. Lahelan ja etelä-Tuusulan kylien alueella asuvien lasten ja siellä työskentelevien työntekijöiden yhdenvertaiset perusoikeudet myös verrattuna muihin Tuusulan alueisiin eivät ole toteutuneet. Tuusulan tulisikin edellyttää talousviisasta ja asukkaiden terveyttä vaalivaa palveluverkkosuunnittelua ja -toteutusta.

Esitän, että

- Lahelan kampushankkeen tehokkaamman ja kustannustehokkaamman toteutuksen mahdollistamiseksi avataan tarjouskilpailu kaikille toteutusmahdollisuuksille, ei pelkästään elinkaarihanketoteutuksille. Tuodaan päätöksentekoon eri toteutusvaihtoehtojen kustannusvertailu.
- Lisäksi valmistellaan valtuustolle selvitys Tuusulan kunnan investointien kokonaisuudesta. Tässä selvityksessä tuodaan esille kunnan eri toimialojen investoinnit ja niiden aikataulut, sekä arvioidaan kunkin hankkeen toteutuksen kiireellisyyttä ja mahdollisuuksia kustannussäästöihin.

Kunnanvaltuutetuilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa kunnan arvovalintoihin koskien esimerkiksi niitä hankkeita, joita kunta kustannussyistä päättää lykätä ja mitä toteuttaa. Tätä punnintaa varten valtuutetut tarvitsevat perusteellista ja kaikki eri vaihtoehdot huomioivaa valmistelutietoa.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Tekninen lautakunta, 13.08.2024, § 79

Valmistelija / lisätiedot:
Jyri Olkkonen
jyri.olkkonen@tuusula.fi
projektitoimiston päällikkö

Eri toteutusmuotojen välisiä eroja on kuvattu Rakennustieto Oy:n kortissa RT 10-11223 "Talonrakennushankkeen kulku. Toteutusmuodot".

Lahelan kampuksen hankesuunnitelman tavoitehinta-arvion laatimisen yhteydessä ei ole otettu kantaa hankkeen toteutusmuotoon, vaan tavoitehinta-arvio on laadittu Haahtela Kustannustieto 2022-ohjelmalla, käyttäen lähtötietoina mm. toiminnalliset vaatimukset ja tavoitteet -asiakirjaa, ohjeellista tilaohjelmaa ja käyttäjämäärää (938 oppilasta + 168 päiväkotiasiakasta ja henkilökunta 120 henkilöä). Tämän perusteella minkä tahansa samaa teknistä laatutasoa noudattavan urakkamuodon lähtökohtaiseksi kustannusarvioksi sisältäen rakentamisen, rakennuttajan kustannukset, suunnittelu, hankesuunnittelu, liittymät, rakennuslupa yms. tulisi sama lukema. Neliöhintavertailussa saattaa hämätä se, että usein neliöhinnoissa puhutaan vain rakentamisen kustannuksista, kun elinkaarihankkeessa investointihintaan sisältyy esimerkiksi suunnittelu (sekä arkkitehti että talotekniikka ja erityissuunnittelualat), palveluntuottajan ottamat riskit esimerkiksi maaperän ominaisuuksista ja perustamisolosuhteista,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

elinkaarivastuuseen varautuminen ja kaikki sellaiset hankkeeseen kuuluvat asiat, jotka on asetettu palveluntuottajan hankintavastuulle.

Esimerkiksi perinteisellä urakkamuodolla toteutettava Tuusulanjärven kampus on investoinnin neliöhinnaltaan kalliimpi kuin elinkaarimallilla toteutettava Rykmentinpuiston kampus ja että Rykmentinpuiston kampuksen neliöhinnan ero kokonaisurakkana toteutettavaan Riihikallion kampukseen on suhteellisen pieni, vaikka elinkaarihankkeen edut saadaankin hyödynnettyä. Lahelan neliöhinnassa ei tässä tapauksessa ole mukana riskivarausta, joka taas on huomioituna hankesuunnitelman kansilehdellä mainitussa kokonaishinnassa. Hankesuunnitelman luku 8.1 *Rakentamiskustannukset* avaa asiaa tarkemmin.

On huomioitava, että Lahelan kampuksen tämänhetkisessä kustannusarviossa hankevarauksen määrä on elinkaarihankkeen yleiseen tasoon verrattuna suuri, sillä tällä varaudutaan mm. suunnitelmien tarkentumiseen, lisä- ja muutostöihin ja yleiseen kustannustason nousuun. Rykmentinpuiston kampuksessa hankevarausta oletetaan käytettävän alle 2 %, josta puolet (1 %) on varattu rakennuskustannusindeksin nousulle ja loput (1 %) on pääasiassa suunnittelu- ja toteutusvaiheessa suunnitelmien tarkentamiseen käytettyjä varoja. Perinteisessä urakkamuodossa lisä- ja muutostöille varataan yleensä noin 5 - 10 % ja tätä varausta ei esitetä enää valmistuneiden hankkeiden neliöhinnoissa ja se jätetään usein pois myös hankittujen urakoiden ilmoitetuista neliöhinnoista. Suuri hankevarauksen määrä nostaa Lahelan hankesuunnitelmassa esitettyä neliöhintaa valmistuneisiin kohteisiin, jo käynnissä oleviin kohteisiin ja varsinaiseen tavoitehinta-arvioon verrattuna.

Hankesuunnitelmassa esitetyn hankevarauksen kokoa on perusteltu hankesuunnitelmassa kuvaajalla, joka havainnollistaa kustannusten epävarmuuden pienentymistä rakennushankkeen edetessä. Oleellinen osa rakennuttamista on kustannustenhallinta; kustannustasoa tunnustellaan myös kilpailullisen neuvottelumenettelyn edetessä ja tällöin tehdään tarvittavia toimenpiteitä lopullisten kustannusten hallitsemiseksi. Hankesuunnitelman kohdassa 8.1 on mainittu seuraavasti:

Hankkeessa sovelletun riskivarauksen määrä perustuu toteutuneiden hankkeiden kustannusarvioiden ja toteutumien vertailuun. Ottaen huomioon hankkeen vaiheen, laajuuden sekä ominaisuudet, on arvio rakentamiskustannuksen epävarmuustasosta hankesuunnitelmavaiheessa +11 % .. -8 %. Rakentamiskustannusarvioon on yleisten suositusten mukaisesti tarkoituksenmukaista sisällyttää hankkeen riskivaraus. Hankkeen riskivaraus on tarpeellinen kattamaan hankkeen epävarmuuksista aiheutuvat kustannusriskit. Tässä hankesuunnitelman rakentamiskustannusarviossa huomioitu riskivaraus on suuruudeltaan 6 % hankkeen tavoitehintalaskelman mukaisesta rakentamiskustannuksesta. Hankesuunnitelman mukainen rakentamiskustannusarvio on siten 54 100 000 euroa (alv 0 %). Sijaintivaihtoehtojen mahdolliset kustannuserot mahtuvat tämän riskitarkastelun sisälle.

Hankkeiden neliöhintoja vertaillaessa on hyvä pitää mielessä myös erot hankkeiden sisällössä. Neliöhinta on matalampi, mikäli hankkeen osana ei toteuteta uutta liikuntasalia, vaan kunnostetaan vanhaa tai esimerkiksi pihojen varustelutasoissa voi olla merkittäviä eroja, jotka heijastuvat neliöhintoihin, kuten heijastuvat myös perustamisolosuhteet, erityistoiminnot kuten useiden käyttäjryhmien erityistarpeet tai muut tonttiin liittyvät asiatkin. Näiden seikkojen vuoksi pelkkien neliöhintojen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

perusteella ei saa käsitystä kahden hankkeen sisältöjen eroavaisuuksien tuomista eroista kustannuksiin ja sitä kautta ei saa myöskään vertailukelpoista tietoa pelkän hankintamuodon vaikutuksista hankkeen hintatasoon. On myös hyvä huomioida elinkaarihankkeessa kohteen suunnittelun sisältyminen investointihintaan ja elinkaarihankkeen sisältämä luovutuskuntovaatimus, jonka perusteella rakennus on tyypillisesti käytetyn 20 vuoden palvelujakson jälkeen palveluntuottajan kustannuksella sovitussa luovutuskunnossa, joka perinteisessä urakkamuodossa jää tilaajan riskiksi. Elinkaarihankkeen yksi ominaispiirteistä on se, että hankkeen riskit siirretään sille osapuolelle, jolla on parhaat edellytykset niiden hallitsemiseksi.

Mikäli tarkastellaan hankesuunnitelmissa esitettyjä kustannustasoja, on tärkeää huomioida hankesuunnitelmien laatimisen ajankohdat; Rykmentinpuiston hankesuunnitelman kustannusarvio on tehty 05/2020, jonka jälkeen rakentamisen kustannustaso on noussut historiallisen paljon lyhyessä ajassa. Mikäli tarkastellaan Tilastokeskuksen rakennuskustannusindeksin kokonaisindeksin kehitystä vuodesta 2020 alkaen, nähdään lähes 20 prosenttiyksikön nousu kokonaisindeksissä kahden vuoden aikajaksolla (kun 2015 = 100). Tämä kustannustason muutos aiheuttaa sen, että kahden eri ajankohdissa laaditun kustannusarvion vertaileminen keskenään ei tuota suoraan vertailukelpoisia tuloksia. Tällaiseen indeksin muutokseen heijastaen toukokuussa 2020 tehty kustannusarvio 2 873 €/brm² olisi analogisesti tarkasteltuna tämänhetkisessä (03 /2024) hintatasossa 3393 €/brm². Lahelan hankesuunnitelma taas on tehty vuoden 2022 hintatasossa, jolloin siinä on näkyvillä jo COVID-19-pandemian ja Venäjän aggression aiheuttamat kustannustason nousut. Kokonaisindeksi on noin vuoden päivät heilunut osapuilleen samalla tasolla hankesuunnitelmaan sisällytetyn rakentamisen kustannusarvion laatimisen hetkellä (~122, 2015=100), kun taas tarvikkepanosten kehitys on ollut laskusuuntaista ja työpanosten kehitys noususuuntaista.

Kunnanvaltuusto on päättänyt Lahelan hankesuunnitelman hyväksymisen [§137, 9.1.2023] yhteydessä toteutusmuodoksi elinkaarihankkeen. Elinkaarimalli sopii RT 10-11223 mukaan erityisesti käytettäväksi suuriin hankkeisiin ja sisältää useita pitkän tähtäimen ominaisuuksia, joilla pyritään turvaamaan erityisesti terveelliset ja laadukkaat tilat. Se on lisäksi tilaajalle henkilöresurssiystävällinen urakkamuoto ja hajauttaa palveluverkko-ohjelmamme urakkamuotojen salkkua yhdessä Peltokaaren päiväkodin vuokramuotoisen toteutuksen kanssa monipuolisemmaksi vastapainona perinteisille urakkamuodoille.

Investointien aikataulut on osa investointisuunnittelua ja talouden valmisteluprosessia, josta tuotetaan valtuustolle vuosittain kattava määrä informaatiota. Investointien kokonaisuus eli investoinnit, niiden aikataulut ja kunkin investoinnin perustelut sekä kiireellisyys on jo tarkasteltu vuoden 2023 talousarvion valmistelussa vuoteen 2029 saakka. Investointien em. kokonaisuus on käsitelty vuonna 2023 teknisessä lautakunnassa sekä kunnanhallituksessa ja hyväksytty valtuustossa. Keskeisimpiin ja suurimpiin investointeihin, kuten Lahelan kampukseen, on myös liittynyt päätöksentekoa urakkamallista. Hallitus esitti ja valtuusto päätti 9.10.2023, että Lahelan elinkaarihankintana toteutettavassa hankkeessa hyödynnetään vahvasti Rykmentinpuiston monitoimikampuksen hankinnassa jalostunutta hankintamenettelyä sekä sen yhteydessä valmisteltuja hankinta-asiakirjoja. Erillisen selvityksen tekeminen ei ole järkevää, jo sillä edellä mainitun

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

normaalin talouden valmistelun yhteydessä toimitetaan valtuustolle säännöllisesti pyydetyt tiedot osana normaalia hallinnollista prosessia. Ylimääräisen selvityksen tekeminen veisi työaikaa tuottamatta lisäarvoa ja sisältäisi saman informaation kuin joka tapauksessa valtuustolle tuotettava materiaali.

Ehdotus

Esittelijä: Kai Lange, tilapalvelupäällikkö

Tekninen lautakunta päättää

- hyväksyä edellä olevan selvityksen aloitteen johdosta
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen
- katsoa Kati Lepojärven esittelemän aloitteen 15.04.2024 §47 tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 80

Viranhaltijoiden päätökset

Kiinteistöhoitopäällikkö

hankintapäätös:

§ 4 Paijalan koulun lukitusjärjestelmän uudistus, 05.06.2024

Kunnanpuutarhuri

§ 3 Vieraslajien ja roskien poistaminen luonnonsuojelualueilta, 19.06.2024

§ 4 Apteekinlampi, perusparannus, viheralueiden rakentaminen, urakoitsijan valinta, 10.07.2024

Kuntakehitysjohtaja

§ 68 Sahankulma 4C4 asiakastyötilan leasing hankinta, 06.06.2024

henkilöstöpäätös:

§ 70 Virkamatkamääräys vihreän rakentamisen GaLaBau -messuille 10.-12.9.2024 Nürnbergiin, 17.06.2024

Liikenneinsinööri

muu päätös:

§ 9 Pellavamäen asemakaava-alueen rakentaminen -katusuunnitelman mukaisen liikenteenohjauksen täydentäminen Pellavamäentie/Pähkinämäentie/Ruotsinkyläntie -liittymäalueella, 07.06.2024

§ 10 Häriskiventie, tilapäisten pysäköintikielto- ja nopeusrajoitusaluemerkkien lisääminen, 24.06.2024

Rakennuspäällikkö

hankintapäätös:

§ 5 Ilmanvaihtokanavien nuohous ja ilmamäärien mittaus- ja säätötyöt, 05.07.2024

§ 6 Rakennusautomaatiourakka, Pertun päiväkotia, hankinta, 09.07.2024

Tilapalvelupäällikkö

§ 14 Tuusulan uimahallin peruskorjaus, rakennuttamisen valvonta- ja koordinoitipalvelujen hankinta, hankintaohje, 05.06.2024

§ 15 Tiilitehtaan ympäristöhistoriallinen selvitys, hankinta, 10.06.2024

§ 16 Riihikallion kampus, kameravalvonta- ja rikosilmoitinjärjestelmien erillishankinta, 14.06.2024

§ 19 Uusi kunnantalo, lukitusjärjestelmän hankinta, lisä- ja muutostyö, 12.06.2024

§ 20 Uuden kunnantalon ääneneristävyysparannukset ja sisustusvalaisimien sähköistys, lisä- ja muutostyö, 19.06.2024

§ 21 Puhdistusrobotit, hankinta ensisijaisesti ostamalla, 24.06.2024

§ 22 Omakotitalon purkaminen, ***** , 24.06.2024

§ 23 Pientalon purkaminen, *****24.06.2024

§ 24 Omakotitalon purkaminen, ***** , 24.06.2024

§ 25 Tuusulan tekninen varikko, väistöilarakennuksen laajennus, 26.06.2024

Yhdyskuntatekniikan päällikkö

§ 10 Hyrylän palvelukeskuksen alueen katurakennusuunnittelu, lisätyö 2, 28.05.2024

§ 11 Työauton hankinta mittauspalveluille, 07.06.2024

§ 12 Mittalaitteiden hankinta mittauspalveluille, 17.06.2024

§ 13 Maantie 11466, Tuusulan itäväylä, aluevarausuunnitelma 2010 päivitys, lisätyö 3,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

12.06.2024

§ 14 Pohjatutkimukset, Urheilukeskuksen putkisilta, 12.06.2024

§ 15 Mattila II asemakaava-alueen eteläosan KTRS, 03.07.2024

§ 16 Kellokosken kaatopaikka, sulkemissuunnitelma ja ympäristölupahakemus,
25.07.2024

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja

Tekninen lautakunta päättää

- merkitä viranhaltijapäätökset tiedokseen
- ettei ottokelpoisia viranhaltijapäätöksiä oteta kuntalain 92 §:n nojalla teknisen lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 81

Ilmoitusasiat

TUUDno-2023-2731

- Tuusulan Itäväylä I, OAS
- Vallunlenkki, OAS päivitys
- Työryhmien pöytäkirjoja
- Lautakuntien yhteinen seminaari järjestetään 18.-19.9.2024 Tallinnassa
- Seuraava teknisen lautakunnan kokous pidetään ti 24.9.2024 klo 17 alkaen Rykmentinpuiston ruokalan rakennuksessa
- Seuraava lautakuntien yhteinen infotilaisuus järjestetään ke 16.10.2024 klo 17 Teamsin välityksellä.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Siren, kuntakehitysjohtaja

Tekninen lautakunta merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Tekninen lautakunta merkitsi ilmoitusasiat tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 82

Muut asiat

Päätös

Tekninen lautakunta keskusteli

- pyöräteistä yleisesti
- Raimo Stenvall Palkkitien ja Tykkitien välisestä tiestä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§74, §75, §76, §77, §78, §79, §80, §81, §82

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.